

DE MAILBOX VAN FONTS

Steeds meer leerkrachten vinden de weg naar onze mailbox om een leuk lesidee te delen, iets wat we trouwens alleen maar aanmoedigen. *Fons* wil immers een tijdschrift van én voor leerkrachten zijn, met lesideeën die recht van de klasvloer komen. Ontdek in deze rubriek het moois dat onlangs in onze mailbox terechtkwam!

Stuur jouw lesidee in!

Heb jij een leuk lesidee, maar zie je het niet meteen zitten om er een volledig artikel over te schrijven? Of is het meer een suggestie of een tip? Mail het dan naar redactie@tijdschriftfons.be! Wie weet krijgt jouw lestim dan een plaatsje in een van de volgende nummers.

LANSELOET VAN DENEMERKEN & #METOO

VAN: EVELYN VANCAYZEELE

Volgens de traditionele OVUR-methode staat de bespreking van middel-eeuwse toneelstukken in de zogenaamde 'uitvoeringsfase' centraal, en wordt de link met de leefwereld van de jongeren enkel in de oriëntatie- of reflectiefase gelegd. Dit keer draaide ik de volgorde echter om en gebruikte ik het middeleeuwse toneelstuk *Lanseloet van Denemerken* als intro voor een lessenreeks rond '#metoo', waarbij zowel kijk-, lees- als schrijfvaardigheid beoefend werden. Erg motiverend en relevant voor leerlingen van bijna achttien, die opgroeien in een wereld waar nooit eerder zoveel aandacht ging naar 'woke' en politieke correctheid.

KORTE STRUCTUUR VAN DE LESSENREEKS:

In een eerste fase komt de bespreking van het toneelstuk aan bod, met vooral aandacht voor hoe Sanderijn koste wat kost vasthoudt aan haar hoofse principes (ze wil geen seks met Lanseloet omwille van het standenversil) en voor de scène waarin Sanderijn in de kamer van Lanseloet gelokt wordt, omdat hij zagezegd 'ziek' is. Daarna heb ik het met mijn leerlingen over de polemiek die deze scène veroorzaakt heeft bij neerlandici (gebaseerd op het artikel 'Sanderijns 600 jaar lange weg naar erkenning' van Cécile de Morrée, te vinden op neerlandistiek.nl). Hierbij komen ter-

men als intersectionaliteit of kruispuntdenken aan bod (wat inhoudt dat bij discriminatie of grensoverschrijdend gedrag er niet slechts één factor is die een rol speelt, maar steeds een samenspel van factoren), net als 'rape myths' en 'victim blaming'. Ook is het interessant stil te staan bij het idee dat iemand zowel slachtoffer als dader kan zijn.

In de volgende fase trek ik dit open naar de moderne beeldcultuur door twee stukjes van series te tonen. In het komische *What were you wearing?* (BBC 1) van Tracey Ullman (te vinden op YouTube) worden de rollen omgedraaid en vragen vrouwelijke onderzoekers aan een man wat hij droeg toen hij

beroofd werd en of hij misschien te veel gedronken had. In de door de leerlingen erg gesmaakte Netflix-serie *Sex Education* (seizoen 2, episode 7) delen de vrouwelijke personages tijdens een nabijfuurtje hun ervaringen met grensoverschrijdend gedrag. Deze fragmenten zijn ideale aanknopingspunten voor een klasdiscussie of voor discussies in kleinere groepjes.

Vervolgens geef ik de leerlingen een fragment uit de vorig jaar verschenen roman van Sally Rooney (*Beautiful world, where are you?*) waarin een liefdesscène op een heel consensuele manier wordt beschreven: een interessant fragment om stil te staan bij Rooneys eigenzinnige schrijfstijl (vorm) en het belang van 'enthusias-

tic consent' (inhoud) – iets wat niet altijd evident is bij bijna-achtttienjarigen die opgroeien met beelden van liefde gevormd door hetzij pornografie, hetzij Hollywood en Disney.

Hierna is het de beurt aan de leerlingen voor een korte reflectieopdracht. Ik vraag hen een korte tekst te schrijven (zo voelt elke leerling zich veilig om iets te delen) over wanneer zij zich ooit een Lanseloet hebben gevoeld (dader én slachtoffer) of een Sanderijn (koste wat kost vasthouden aan principes/normen of net 'afwijken' van een bepaalde norm). Deze vraag gaat niet over seksuele ervaringen, maar is zo breed mogelijk bedoeld. Als laatste schrijfopdracht werken de leerlingen in groepjes aan

een confrontatie dader-slachtoffer of 'victim speech'. Ze schrijven ofwel een brief van Sanderijn aan Lanseloet, ofwel een scène waarin ze elkaar nog een laatste keer terugzien.

Veel hangt af van hoe comfortabel leerlingen zich voelen bij dit soort onderwerpen en hoe de klassfeer precies zit – een klasdiscussie kan al gauw onveilig voelen om iets te delen. Daarom is het goed om de leerlingen iets te laten neerpennen en hen dat desnoods anoniem te laten doen. Maar het is zo enorm cruciaal dat dit onderwerp met de bijbehorende begrippen aan bod komt in ons onderwijs, en dat leerlingen er zo over in gesprek kunnen gaan en er kennis rond kunnen opbouwen.

Send

CAGE VRIJE VERZEN - PASSIE VOOR PEN EN WOORD

VAN: BART DE VELDER

Tijdens de Week van het Nederlands werden er tal van initiatieven genomen binnen de scholen. De secundaire school Campus Fenix Grimbergen zette de hele week lang met diverse activiteiten het Nederlands op een stimulerende manier in de kijker.

In deze school, die ook deelneemt aan het project 'Boest je school' van vzw de Rand, konden leerlingen gedurende de hele week Nederlandstalige verzoeknummers aanvragen tijdens de pauzes. Als weekafsluiter kwam Katia De Hertog alias poëziërapster 'Cage' uit Strombeek onder een stralende herfstzon de leerlingen entertainen op de speelplaats. Zo kregen ook leerlingen die niet het Nederlands als thuistaal hebben expliciet spontane oefenkansen aangeboden.

Naast een eigen repertoire liet ze immers ook plaats voor de creatieve inbreng van de leerlingen. Zo mochten ze zelf onderwerpen of zinnen aanreiken waar Cage mee aan de slag ging. Een coole beat die door de boxen trilde, bracht de juiste ondertoon. Het ontegensprekelijke rijmtalent van de hippe taalvirtuoos deed de rest.

Al snel bleek dat dit de kers op de taart was van het project. Tal van doelen kwamen hier aan bod. Naast muziek bewandelden de leerlingen ook het pad van beweging, taalgevoel, ritme, expressie, samenhang, rijm... maar bovenal konden ze zichzelf zijn. De liefde voor de poëzie in de Nederlandse taal was het sausje over het expressieve geheel.

Tussen de opzweepende beats door bleek het ritmisch instemmende jageknik van de leerlingen een goed teken, en enkele leerlingen waagden zich zelfs aan wat freestyle-bewegingen en *breakdance*-moves. Stil staan op de geïmproviseerde woordwaterval bleek dus moeilijker te zijn dan gedacht!

Het leek wel alsof de Grimbergse Feniks met zijn vleugels een of andere Amerikaanse hiphopster had laten neerdalen op de speelplaats. De leerlingen genoten, en de leerkrachten... die zagen een geslaagd project van de taalwerkgroep. Volgend jaar komt Cage zeker opnieuw langs!

Je kan 'Cage' ook volgen via Instagram en Facebook onder 'Cage Vrije Verzen'.

Send